

1648, 3 #
Quod Deus Opt. Max. felix fortunatumque
esse velit!

HANC DISPUTATIONEM JURIDICAM INAUGURALEM
DE

CONSTITVTIONE FEUDI

Sub Auspicio SSctæ Trinitatis,

ex

Decreto & Autoritate

Magnifici & Amplissimi Jctorum Ordinis in illustri Salana,

PRESIDE

VIRO MAGNIFICO, NOBILISSIMO atq; CONSULTISSIMO,

Dn. CHRISTOPHORO PHILIPPO
RIGHEBAUM/ J. U. D. Comit. Palat.

Cæsar. Codicis Professore Publico celeberrimo,

Consiliario Saxonico, Facultatis Juridicæ Seniore, Curie

Provincialis & Scabinatus Assessore gravissimo,

Promotore & Patrono suo quovis honoris

cultu & ratem prosequendo,

PRO LICENTIA

In UTROQUE JURE obtinendi summum DOCTORATUS
gradum,

In Auditorio Jctorum

Publico examini submittit

JOHANNES LANGUTH, VValtershuf-

anus, Illustr. Curie Saxo-Gothana

Advocatus,

ad diem II. Augusti. hora consueti.

JENÆ

E CHALCOGRAPHICO FREYSCHMIDIANO

ANNO M. DC. XLVIII.

SERENISSIMO NEC NON CELSISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO,

DN. ERNESTO
DUCIS SAXONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ AC
MONTIUM, LANDGRAVIO THURIN-
GIÆ, MARCHIONI MISNIÆ, COMI-
TI DE MARCA ET RAVENSPVRG,
DOMINO IN RAVEN-
STEIN,

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO,

disputationem hanc inauguralem
humilimè offero

&

meritò

debita ex animi Subjectione
consecro

Johannes Languth.
A. & Resp.

SUM OEQ.

Hlos equidem in casum laborare, jubar meridianum qui certant facibus illustrare, quotusquisq; ignorat? Operam sane & ego perderem, si Feudorum, (quæ, si id quod res est dicere volumus, Romani imperii fulcrum sunt & lumen,) utilitatem, pari conjunctam cum difficultate, verborum lenociniis reddere studerem commendatam, cum largo semetipsam fenore ostendat, & nativo suo fulgore omnium oculorum aciem perstringat. Eò igitur annitar potius, ut imitamine Sacratiss. Imp. Justiniani in **NOMINE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI** ad rem ipsam me accingam.

THESES I.

Princeps & primarius, quo feudum constituitur, investitura recensetur modus, utputa, quæ signum necessarium est feudi. *Roland. à Valle cons. 50. n. 9. volum. 3. Cons. 1. n. 9. volum. 4. & sine qua feudum nullo modo potest constitui. 1. F. 25. pr. Roland. à Valle. d. Cons. n. 49. volum. 4.* Fusius inde de ea tractandi, ansam præbuit ingenij ejusdem in foro usus.

II. Cum verò JCTI fermè omnes hoc solemne teneant, ut: materiæ propositæ exordium à nominis notatione incipiant, verborumque originem anxio oculo perquirant;

eorum

eorum filium ductumque hâc vice quoque secutus ego, in
vestitura cunabula; cum *Schulz. in Synops. Feud. c. 9. n. 5.* & aliis
Dd. ab investiendo deduco, eod, quod vasallus per eam posses-
sionem, tanquam veste quâdam induatur. *Bocer. de investit. c. 1.
n. 15.* Hinc eos, qui feudo privantur, divestitos, & actum, quo
vasalli eod destituuntur, divestituram vocitari, rectè adit ruzic
Nicol. Inrig. sol. quæst. feud. 56. n. 294.

III. Quandoq; tamen investitura brevè significat
restitutum, *Ben. Schubrteff. 2. F. 18. in fin.* nonnunquam feudi
possessionem. *2. F. 2. pr. Dn. D. Arumaus. p. m. disse. feud. 15. th.
4.* interdum etiam ipsum investiendi actum, *Bocer. de investit.
c. 2. n. 12.* quamque acceptionem primi disputationis huius
meæ membri esse objectum, ex dicendis apparetur cla-
ritus.

IV. Investitura præterea appellatur investitio, *1. F. 26. §.
2. 8.* Infeudatio item, nec incommodè; Si enim ejusmodi actus,
quo vasallus feudum, quod tenet, vel totum, vel ejus partem,
alteri vicissim in feudum concedit, *1. F. 26. §. Si beneficium;
§. 2. F. 34. §. Similiter.* à Dd. rectè subinfeudatio vocatur, ni-
hil sanè obest, quod minus investitura etiam infeudatio dici
possit & nominari. Germanicè die *Belehnung.* *Schneidv. de
F.p. 4. n. 2.* oder *Lehnempfang.* *Schulz. in Synops. Feud. c. 9.
n. 4.* Sed tantum de nomine: circa rem ipsam nunc ero sol-
licitus.

V. Definitionem investituræ quod spectat, placet eam
hunc in modum describere; quod sit actus sollemnis, per quem
Dominus, vel ejus nomine alius, sub præstatione fidei vasal-
lum in feudi possessionem inducit. Generis loco actum
solennem colloco; hoc namq; evinci potest *ex Tit. 2. F. 2. pr.
verbis; Solenniter fieri debet. 2. F. 32. Bocer. de Investit. c. 1. n. 2.*
Addo: *Dominus, vel ejus nomine alius;* ut feuda conferendi
licentiam non nisi rerum suarum moderatoribus, vel quibus
hi potestatem fecerint, competere inuam. Subjicio, *in
feudi possessionem,* ut patescat, res solummodò immobiles in-
feudari posse. *2. F. 1. vers. Sciendum.* *Schneidv. de F.p. 1. n. 29.* vel
solo coherentes, aut quæ inter immobilia connumerantur.
2. F. 1.

2. F. 1. infio: Per verba tandem, sub præstatione fidei, differentiam specificam indigito, cum solâ in fidelitate tota feudâ substantia vergat & consistat. *Wesembec. de F. c. 8. n. 19.* Cætera in definitione adposita verba, cum in subsequenti bus uberiore calamo explicare stet sententia, ut longiore verbo- rum luce illustrem, à me impetrare non potui, ne una fidelia duos dealbare viderer parietes.

VI. Discussa per brevibus hisce definitione tam nomina- li, quàm reali, ad pleniorè materiæ intelligentiam præci- puas ejusdem divisiones strictim subjungere commodum, jam nunc erit. Et cæteris omisiss, dispeccitur investitura 1. in propriam & abusivam 2. *F. 2. Riccov. sb. part. Feud. p. 1. c. 8. n. 3. 2. in eam, quæ sit de Feudo novo, & quæ de antiquo, 2. F. 3. pr. schulz. in Synops. feud. cog. n. r. § 13. 3. In simul- taneam & singularem. *Bocer. de investit. c. 2. n. 84.**

VII. Investitura propria vera & solennis est rei in feudum concessa traditio. *arg. text. 2. F. 2. pr. Wesembec. c. 8. n. 11.* Impropria verò seu abusiva (vocalur etiam hæc nonnun- quam ceremonialis, *Calvin. in Lex. Jurid. voce Investitura. Si- gnificativa. Wesembec. p. 3. Conf. 12. q. n. 15. verbalis item & imagi- naria. Anton. disp. Feud. 4. tb. 3. lit. E.*) Cùm Dominus vasallo bac- culum, gladium, hastam, vexillum, annulum vel quid ali- ud corporeum porrigit, & hoc modo se investituram fa- cere dicit. *2. F. 2. pr. Finckelb. disp. feud. 7. ab. 2. lit. D.*

VIII. Appellatur abusiva, quod per traditionem baculi vel gladij possessio rei feudalis in vasallum non trans- fertur, maxime si non sit in re præsentis. Proinde vasallus hoc in passu necesse habet, ut ad traditionem rei feudalis agat. *2. Feud. 26. quo factio Dominus præcisè ad tradendum obligatur, nec liberatur præstando id, quod interest. d. l. Roland. à valle. Conf. 84. n. 23. Volum. 1. Mynsinger. Cent. 4. ob- serv. 61. Tiraquell. in l. Sanguam super verbo revertatur. n. 76. cum seqq. C. de revocand. donation. Sed cogitur mittere in possessionem. *Seburff. Conf. 15. Cent. 1. Hartm. Pistor. quest. 19. n. 1. & 2.* Secus tamen est, si investitura hujusmodi fiat*

in re presenti, i. e. fundus praesens fit, & subjiatur oculis, ibi enim possessio statim transfertur, nec opus est ulteriore ad tradendum petitione. *Roland. à valle Conf. 51. n. 32. vol. 2. Alvaroci. n. 7. quid sit investitura.* Rei namque praesentia facit, ut tradita ejus possessio videatur; Cum apprehendatur possessio non solum manibus & pedibus, sed etiam oculis, quasi longis manibus. *l. 1. §. Si jufferim. l. quod meo. §. Si venditorem de acquirend. posses. Tinaquell. in tract. de jure constitui possessorii p. 2. limit. 3. n. 2.*

IX Definitionem investiturae feudi novi, circa quam etiam potissimum hanc in disputatione ero occupatus, cum supra pluribus deduxerim, nec tamen bis coctam adponerem, supersedeo hic uberius explicare. Investitura autem feudi veteris, quae rectius renovatio investiturae dicitur. *Wesembec. p. 2. Confil. 64. n. 3.* confirmatio est investiturae primae, per quam id agitur, ut feudum redintegretur. *Vult. de F. l. 1. c. 7. n. 59. Sed quaestio est, Novane an renovata sit investitura, si de feudo ad Dominum reverso vasallus, seu ejus agnati denuo investituram accipiant?* Et novam esse, omnino fatendum. *Anthon. disp. Feud. 1. ch. 5. lit. B.* nisi forsitan Dominus in investitura dicat: feudum tibi pristino jure reddo: tunc enim antiqui sapere naturam, recte approbat *Rosenh. de F. c. 2. concl. 19. n. 1.*

X. Investitura simultanea, vulgo die gesambte Hande oder die sambe belehnung. *Webner. in observ. Pract. verb. gesambte Hande* quamquam nova & in Romano caelo inaudita venditur à plurimis, ab iis praecipue, quibus apices quosvis minutissimos nota perstringere censoria solenne est; at tamen sufficiat mihi, ipsa consuetudine ac usu communi, penes quem, ut ait Poeta Venetinus in arte Poet. *arbitrium est & vis ac norma loquendi*, passim eam esse receptam atque approbatam. Cum enim de Jure Saxon. jus succedendi hoc in passu, agnatis denegatum sit. *l. hnt. ars. 21. v. Es tebes auct.* Consequenter vasallo sine filio defuncto, feudum ad Dominum deveniat, *Botar. de Investit. c. 2. n. 37.* investiturae hac

hæc merito est inventa, ut agnatis & collateralibus quoque in successione relinquatur locus. *Schulz. in Synops. feud. c. 8. n. 12.* imò vigore ejus personæ etiam penitus extraneæ ad feudi successione admittantur. *Carprov. d. constit. 45. defm. 13. n. 14.* Definiri vero potest, quòd sit actus solennis, quo Dominus feudi cum consensu possessoris unum vel plures volentes de feudo investit, ut tam propriè investitus & possessor quam simultanéè investitus, illud simul habeant, & in eo sibi invicem succedant. Effectus itaque investituræ hujus est, ne possessore defuncto feudum Domino aperiatur, sed ad investitos statim devolvatur. *Harim. Pistor. par. 2. quæst. 20. n. 2. § 38.*

XI. Singularis ultimo loco investituræ quoque facienda esset mentio, verùm cum ex hæcenus dictis de ea abundè cuique constabit, rem ipsam potiùs amplexabor. Et ut ordine progrediar, investituram facere possunt omnes, qui liberam de feudis conferendis disponendi, i. e. legitime bona sua administrandi, habent licentiam. *2. F. 3. pr.* Sed hæc qui gaudent, unius generis non sunt: aut enim Ecclesiastici sunt, aut seculares. De illis utpote dignioribus, motus s. fin. *f. d. f. N. G. § C. l. 1. de alb. scribend.* prius, postea de cæteris sermonem instituturus sum.

XII. Priores itaque quod attinet, cum inter ipsos principatum sibi vindicet Pontifex Romanus (qui, ut *Scævola vult, dictus est à posse & facere, quod rerum penes eum summa esset potestas*) quæstio exurgit hæc inelegans; *Num de Ecclesiæ bonis feuda constituere valeat?* quod affirmo; quia licentia infeudandi competit Archiepiscopo. *tit. 1. in pr. tit. 3. 1. F. tit. 35. 1. F.* Papa verò est Archiepiscopus Ecclesiæ Romanæ, *argum. C. in tantum. 9. dist. 31. Ergò.*

XIII. Pontificem hunc excipiunt Prælati, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates & Clerici, qui omninò omnes de propriis æquè ac Ecclesiæ bonis, non tantùm extraneos, sed imò consanguineos, siquidem antiquitus consuetudinem habuerint investiendi, licentiam obtineat. *arg.*

l. 2. c. 111.

*c. 2. xxv. de feud. tit. 35. § 9. c. 7. Etenim expedit quando que,
ut de iis bonis, quæ abundantia sunt, sibi vasallos com-
paret Ecclesia, ut forsitan sibi bellis affligatur, quia ipsa non
arma gerere, sed precibus & lacrymis tanquam Ecclesia ar-
mis, studere debet, c. non pila 23. g. 8. viros præfco habeat,
bellicosos, quorum auxilio hostium insultus repellere, &
refractarios in obedientiæ gyrum reducere potis sit: Nec
est, ut hoc in passu Capituli consensum tam anxie expectent,
modo videant, ne quid detrimenti capiat Ecclesia, aut con-
tra consuetudinem antiquitus observatam aliquid innovetur.
Finckelbaus. disp. 3. contr. 2.*

*XIV. De Monachis queritur, utrum inter clericos sine
numerandi? & quæquam mihi constet, eosdem latissima
Clericorum appellatione venire: Sacratiss. tamen Imp. Con-
stitutiones adfirmant, Monachos clericos non esse, l. genera-
liter. C. de Episcop. & Cler. hinc Monachus clerico opponitur.
l. si quis presbyter. C. eod. l. addictos. C. de Episcop. aud. Justi-
nianus in super separatim de Monachis & Clericis tractat,
ut ex Novell. 6. § 7. videre licet: Proinde eos à superioribus
exclusos volo. Et qui investituram hi facere poterunt, cum
dominio rerum suarum penitus sint orbati, eò quod in sta-
tum Monasticum se mer passi fuere adscribi? Non. entis enim
aullæ sunt que litates.*

*XV. Ecclesiasticis succedunt seculares, qui vel ma-
res sunt vel femine; Mares, qui vel alicujus superioritatis,
vel nullius respectu investituram faciunt. In illorum classe
primus merito locus assignandus venit Divo Imperatori: De
hoc cum dicatur, quod caput sit secularis Jurisdictionis, o-
mnium Magistratum causa prima, imò, corporalis Mundi
Deus, eminens super omnes, tanquam stella matutina in
medio nebula meridionalis. *Matth. Steph. de l. 25. l. 2. p. 1.
c. 1. n. 48.* Arbitrandum utique haud erit, quin de patrimoni-
alibus atque propriis bonis liberum feuda concedendi ha-
beat arbitrium.*

*XVI. Aliud tamen videtur dicendum de bonis Im-
perii*

peritum ipsius concedentis, tūm rei concedendæ respectu.
 Ratione quidem concedentis; I. quia Imperator præficiuntur
 Imperio ut Administrator, quemadmodum ipsemet fateatur.
in Recept. Imp. de anno 1559. ibi; Und vñ mit der Bürde der
 Administration und verwaltung des Heiligen Reichs beladen
 lassen. Cujus autem curæ concredita est administratio,
 is alienandi facultate caret. l. 63. ff. de Procurat. c. 2. extr.
de donat. II. quia Imperatoris officio incumbit, tueri &
 augere Imperium; unde & in *Nov. 11. 30. C. tit. 52. C. 55.*
 2. F. semper Augustus salutatur, Germanis: allezeit mehrer des
 Reichs. Non ergo debet diminuerè Imperium, quod utiq;
 fieret per investituram, cum per eam utile dominium in inve-
 stitum transferatur. *arg. tit. 32. Sult. 2. F. Accedit deniq;* III.
 Capitulatio Rudolphi II. cujus tenorem ex authentico scri-
 pto à Magnif. Arumæo *Discurs. ad. A. B. 4. th. 16.* relatum.
 lectori exhibeo verbis ejusmodi: Was auch von Lehen dem
 Reich vnd vns bey Zeiten vnser Regierung eröffnet vnd ledig
 heimbsfallen wird / so etwas merckliches ertragen / als Fürsten-
 thumb / Graffschafften / Herrschafften / Städte vnd dergleichen;
 die solten vnd wollen wir niemand verleihen / sondern in vnterhal-
 tung des Reichs / vnser vnd ander nachkommenden Königen vnd
 Keysern behalten / einziehen vnd incorporiren, biß so lange das
 selbe Reich wider zu Wesen vnd vffnehmen kömpt / doch vns we-
 gen aller vnser Erbsandte vnd sonsten männiglich an seinen
 Reich vnschedlichen. Et huic compactioni consimilis est illa
 Carol. V. quam refert Goldast. p. 2. Reichs-satzungen fol. 184.
 & successoris Ferdinandi Imperatoris, cujus copiam exhibet
 prænominatus autor p. 5. Politischer Reichshandel.
 Sect. 1.

XVII Rei concedendæ contemplatione Imperator de
 bonis Imperii investire non potest, propterea, quia concessio
 hæc, quæ suscipitur de rebus in hominum commercio non ex-
 istentibus, nullius est momenti. §. 4. l. de Legat. §. 2. l. de Inu-
 ul. stipul. Imperium verò non esse in Marfupio Principis,
 ita ut ejus jura pellundare, & instar pecuniæ per fenestram

B

ejacu-

ejaculare liceat, docet Bald. in c. intellectu. extra de jure jur. ind.
Ex quibus liquidissime apparet, donationem Constantini, quæ
Italiam & Universalem Jurisdictionem in se translata[m] in-
tinentur Pontifices; Cens. Constantinus. dist. 96. ut maxime un-
quam facta esset, ipso jure irritam esse, & quia intercessit de
bonis & juribus ejusmodi, quæ sacri Imperii caput & cor
tangunt, quæque ossibus tanta majestatis impressa manent,
& quolibet Imperatore adhuc revocari possent. Reinf. d. R. S. &
Eccles. l. i. c. l. z. c. g. n. 89.

XVIII. Proximam ab Imperatore sedem occupant
Reges: summam etenim & hi in suis regnis exercere pote-
statem, omniaque ea, quæ Imperatori in signum præminentia
concessa sunt, ut legitimare, fama restituere, Duces, Marchio-
nes & Comites creare, expedit valent. Dicitur autem Rex
à regendo Isid. l. 9. Etym. tit. de regn. & milit. vocabulis. Non
quod ex libidine sua, sed secundum justitiæ regulam subditos
regere, & omnia facere debeat: quod præclare Antigonus Ma-
cedonum Rex testatus est, qui cuidam dicenti omnia regibus
honestia justaq; esse, sunt; per Jovem respondit, barbarorum
duntaxat regibus, at nobis ea saltém honesta sunt, quæ hone-
sta sunt, & ea tantùm iusta, quæ iusta. Derestanda hinc vox
Gymnosophistarum Persicorum, qui Cambyfi duas sorores
conubio sibi devincenti, & Gymnosophistas consulenti, nunt
quandoq; sororum matrimonia iusta & legitima essent, re-
spondere; nunquam quidem ea iusta esse, sed alia lege Persa-
rum caveri, ut quicquid Principi placeret, legis haberet vigo-
rem.

XIX. Post Reges insequuntur Capitanei Regis vel re-
gni, quales in Imperio nostro agnoscimus Serenissimos Ele-
ctores, Archiduces, Duces, Marchiones, Comites. Qui cum
titulo & dignitate perpetua in hæredes transitoria sint deco-
rati, regulariter omnia ea (exceptis tamen his, quæ Imperatori in
signum Superioritatis specialiter sunt reservata, adeoq; medullis es-
sui inherere, ut nulli vel prescriptione vel concessione acquiri possint)
quoad subditos suos exercere possunt, quæ potest Imperator

in uniuerso imperio. Unde vulgatum illud & tritum tam in foro, quam in scholis effluxit Dd. Theorema; Tantum posse principem in suo territorio, quantum Imperator potest in uniuerso imperio, *Dass ein jeder Fürst Keyser in seinem Lande sey.*

XX. Agmen claudunt Valvasores Majores, qui, ut quorundam est opinio, à Valvis, quod ad Valvas Domino- rum custodia & reuerentiæ exhibendæ causâ stent, vel ut alii volunt, à Germanico *Wall & vest* nomen sortiti sunt suum, eosque hodiè Barones esse & nobiles eminentiores, tradit *Bald. ad tit. de his qui feud. dare poss.* quem etiam Dd. gregariam sequuntur, quanquam nonnulli Barones capitaneorum, non Valvasorum majorum numero accensendos esse, opinentur. *Vult. l. i. c. 4. n. 14.*

XXI. Nullius superioritatis respectu investiunt Valvasores minimi vel Valvasini; ut sunt nobiles fortis tenuioris, plebei & pagani, in quorum etiam censum rusticum adscribo. Iniquum enim esset ingenuis hujusmodi hominibus non esse de rebus suis ad arbitrium disponendi quoque liberam facultatem. *l. 2. in fin. Si quis à parente, & l. dudum, C. de Contrahend. Empt.*

XXII. Fuerunt maecæ, sequuntur famellæ. Et hæc quidem ab investiendi licentiã arcendas dixerim, nisi consuetudo feudalis illas expressè admitteret. *Sed etiam, v. Feminam quog., 2. F. 3.* Etenim ipsa lex diuina familiam subijcit mari. *Gen. 3. vers. 16. 1. Cor. 14. v. 34. Ephes. 5. v. 22. & 24. & Aristotel.* multis in locis edocet, illud demum imperium rationi convenire, quò præstantior imperat inferiori. Atqui familiæ natura, dotes siue corporis siue animi respicias, viris ut plurimum longe sunt inferiores; quod latius persequitur *Tiraq. in l. 1. connub. n. 55. & seq.* quo respexit, *Aventin. qui l. 1. histor. edit. German. faceret scribit: So bald die Weiber regiren bedeuert es nichts guts / man schawe nur darauff / es gehet an ey verderben.*

XXIII. Vitiatur tamen feudalis ista, de qua pronu-

per sermonem feci, consuetudo, si feminis ex statuto bonorum alienatio sit interdicta; Prohibitum siquidem alienare, facultate sanè investendi sive infeudandi caret. *argum pr. l. F. 8.* Unde pleno quasi alveo sequitur, feminam de iure Saxon. per se, citra Mariti, tanquam curatoris conjugalis, *Ehstichen Vormundes*, vel alterius Curatoris specialiter ad hoc constituti, *Ritegische Vormundes*, consensu vel auctoritate infeudandi copia esse destitutam, *per text. Landrecht: lib. 1. art. 45. v. Ein Weib mag ohne ihres Mannes vrsaub iht quib niche vergeben. & Nov. Elect. Aug. part. 2. constitut. 15. §. gleicher Gestalt*, nisi forte an persona sit illustris, per ea, quæ tradit *Herdingius in Tract. de fide iussorib. c. 7. n. 517. & seq.*

XXIV. Nihil tandem interest, ipse Dominus, an ejus nomine alius investituram conferat. *F. 3. circa fin. Wesenbec. c. 8. n. 12.* In feudis tamen Imperialibus, quæ per vexillum dari & Sabena lesu appellari solent, procurator non admittitur, cum expressè in *A. B. Car. IV. tit. 5.* cautum sit, ut ejusmodi investitura vel ab ipso Imperatore, vel Rege Romano conferri debeat. *Antho. Diss. Feud. 4. th. 4. lit. B.*

XXV. Investituram accipiunt omnes, quibus acquisitio bonorum feudalium legibus non est interdicta. Et tenenda hic est conclusio generalis, quam Dd. necunt *ex Tit. 3. v. Personam, & tit. 26. v. Si minori. 2. F.* Investituram quemlibet accipere posse, nulla sexus, ætatis, conditionis, dignitatis aut qualitatis attentata discriminatione. Ergo quoad sexum feminam. *F. 8. §. 2. F. 17. 30. 50. & alia Rittersh. p. Feud. p. 1. c. 6. n. 3.* quoad ætatem infantes *Antho. Diss. Feud. 2. th. 6. lit. B.* quoad conditionem filii fam. *Rittersh. p. F. p. 1. c. 6. n. 7. Schneid. d. F. p. 3. n. 98. v. 3.* Et servi. *2. F. 3. v. Personam*, quoad dignitatem Clerici vel rustici. *2. F. 40. v. Item Si clericus. Wesenbec. d. F. c. 5. n. 2* quoad qualitatem muti, surdi, Cæci, prodigi, furiosi & mente capti veniunt computandi, *Rittersh. d. F. p. 1. c. 6. n. 11. Otto Meland. Controv. feudal. 21. lit. D.*

XXVI. Albo tamen hic annotandum calculo, quod horum quidam, cum nullum habeant iudicium consensum-

ve,

ve, ipsi investituram, nisi per tutores vel curatores, accipere nequeant. *l. 5. d. R. f. tit. 3. v. sedurum. 2. F.* Hinc Dominus, qui imperfectis & ad servitia inhabilibus personis investituram contulit, sibi imputabit; quod sciens prudensq; Vafallos non militares elegerit, & ob id vel nulla servitia exigere potest, vel quia feudi contrahendi causa conventum, nec tamen ita pactum videri potest, ut in persona servirent, inhabilitate scilicet obstante; ideo ut res in tuto collocetur, nec aelus corrumpat, ut Dominus gratiam fecisse censeatur, quod voluerit, ut vicaria opera per alios suppetias ferre valeant. *Andr. d. Isern. c. un. d. Benef. fem. n. 5. in fin.*

XXVII. *Queritur, an Hermaphroditus investiri possit? & dicendum quod sic; Cum & ipse in feudo succedat. Bald. r. unic. d. Alien. feud. patern. Dd. l. 1. C. que sit long. Consuetud. Gygas in tr. de Crim. Majest. lib. 3. quest. 16.* Dicitur vero à Mercurio & Venere; *ἐρμῆς* enim Mercurium, & *ἀφροδίτη* Venerem significat; aliàs Androgynus. *Liv. libr. 27. Gel. libr. 9. c. 4. in fin.* *ἀρῆς*, quod virum significat, & *γυνή*, quod mulierem, quia Hermaphroditus utrumq; sexum, virum scilicet & mulierem representat. *Ovid. l. 4. Metam.*

*Cujus erit Species, in qua Materq; paterq;
Cognosci possent.*

Ejus tamen sexus aestimatur, qui in eo prævalet. *l. queritur. d. stat. homin.*

XXVIII. Quemadmodum verò nulla aliàs regula est tam firmis, quæ non suam aliquando patiat exceptionem: ita & hæc nostra suas admittit. Prohibentur enim investituram accipere omnes illi, quos in consortio suo habere propter illis adhaerentem maculam, Domino & Paribus curiæ minus est honorificum, *argum. l. 144. d. R. f. 2. F. 37.* quales sunt Hæretici. *l. 4. C. d. Heret. excommunicati excommunicatione majori, proscripti & banno imperii percussi. Gail. de Pac. Publ. libr. 2. C. 12. Ufurarii. l. 20. C. ex quibus causis infam. irrogat.*

XXIX. *Sed quid de Spurijs censendum? Distingvo: aut Spurijs re & vita honesti sunt, & tunc nulla infamia laborant,*

ideoq; non obstabit illis vitium natalium, quo minus ad investituram aspirare valeant. *l. 3. §. 2. ff. d. Decur. ant. secta.* tur vitia paterna, & tunc pro inhonestis & infamibus judicantur, & consequenter ab investitura arceri possunt. *Resold. in De. lib. Juris. ad. libr. 3. p. 277.*

XXX. Res quæ sint, super quibus investitura fieri possit, exprimitur *2. F. 1.* ex quo plurimæ sese offerrent discutienda, si volupe mihi esset, ambitiosè in chartis delirare; Sed cum brevitati sit studendum, nonnulla levi saltem, quod ajunt, brachio attingere placet. Et investitura non nisi in rebus soli. *2. F. 1. v. Sciendum. vel solo coherentibus. Jacob d. Ardiz. d. F. C. 27.* vel iis, quæ inter immobilia connumerantur. *Rittersb. d. F. p. 1. c. 7. n. 1.* consistere potest. Ratio est, quod feudum naturâ suâ perpetuum esse debeat, ita ut usus fructus ad Vasalli quoq; descendentes perveniat, proprietas verò penes Dominum remaneat. *2. F. 23. in fin. Schneidw. d. F. p. 2. n. 16.*

XXXI. Solum autem, teste Seneca, proprium est JCTORUM verbum. Nam ita *l. 2. natur. quest. ait.* Tertia pars de agris; terris, saxis, arbutis quærit, & ut JCTORUM verbo utar, de omnibus, quæ solo continentur & JCTI res soli immobiles appellant, quemadmodum *ex l. 1. §. 1. de rei vindic. videre licet.*

XXXII. Et rebus immobilibus, utputa ædificiis in feudum concessis, simul quoq; in feudum veniunt, quæ perpetui usus causa ibi sunt: *l. fund. §. Labro. d. Action. Empt.* Et castro in feudum concessio, bombardæ, tormenta bellica & similia, quæ perpetua destinatione ad defendendum castrum ibi posita sunt, in feudum data intelliguntur. *Bald. C. un. §. si quis de manso. n. 4. d. controv. investit.* idemq; dicendum est de omnibus, quæ ad instructionem fundi feudalis pertinent, ut sunt: Equi, boves, vaccæ, oves & similia animalia, quæ ad laborandum & impingvandum fundum necessaria sunt. *Andr. d. Jern. C. unc. §. Plausrorum. n. 80.*

XXXIII. Ita demum tamen de rebus soli sive immobilibus investitur, si neq; sacræ fuerint: hæ enim alienari & obligari.

ligari non possunt, excepta causa redemptionis captivorum,
quia anima hominū quibuslibet rebus preciosiores sunt. *l. sancti-
simus. C. d. Sacros. Eccles.* hinc Achatius, cum multi Christia-
norum capti essent, suavit, omnia vasa sacra alienari debere,
hāc usus ratione, quod Deus neq; vasis neq; poculis indigeret,
quia neq; biberet neq; ederet. *Socrat. libr. 7. c. 21.* neq; religio-
sae; cum locus, qui privati erat, religiosus factus, relinquitur, &
nullius esse censetur. *Gell. libr. 4. C. 9.* Neq; publicae: hae namq;
in usu publico habentur, ut Campus Martius, Theatra, quae
Cassiodorus interpretatur visoria *libr. 4. var. Epistol. ult. & libr.
4. Epistola Maxim. Alexander ab Alexandr. libr. 4. Genial. dier.
C. 25.* ideoq; de iis investitura fieri nequit; Nec deniq; tales,
quarum alienatio lege, ut fundi dotalis. §. 1. 7. *quibus alien. li-
cet vel non l. un. C. d. rei uxor. action.* praediorum minorum
*toro tit. ff. d. rebus eorum. & tor. tit. C. d. Praedii & aliis rebus
minor. sine decret. non alienand.* Bonorum adventitiorum libe-
rorum, in quibus patet usumfructum tantūm habet. *l. cum
oportet. C. d. bonis qua liberis.* statuto item vel consuetudine
prohibita est; cum ea, quae consuetudine prohibentur, jure ci-
vili prohibeantur. *Bald. l. 1. §. quod observari. C. de Juram.
Calum.* Deniq; etiam, quae testator alienari prohibuit, in feu-
dum eadere non possunt, cum voluntas testatoris pro lege sit
habenda. *Novell. 22.*

XXXIV. Dixi supra de rebus solo cohaerentibus inve-
stituram etiam fieri posse; sed cohaerere solo dicuntur, quae
ei juncta infixaque, & quasi pars sunt soli, i. e. fundi vel aedi-
tium: ut fructus pendentes solo cohaerent, & sunt pars fundi.
l. fructus pendentes. de rei vindicatione. Hinc *Matthaus d. Afflict.
in Constitut. Sicilia. l. 2. incip. Grandis. column. 3. in 4. notat.
scribit,* in confiscatione bonorum mobilium non venire pen-
dentes fructus, cum pars sint soli.

XXXV. Sic solo cohaerent molendina, & inter res im-
mobiles referuntur, ac ideo dari in feudum dari possunt.
*Benst. in l. admonend. no 57. circ. fin. d. jurejurand. Wesembec. d. F.
c. 7. n. 1. & 6.* quod tamen ad molendina in aquis natantia
Wasser

Wasser: vnd Schiff Mühlen referendum non est, nam hujusmodi molendina, quia solo non coherent, pro mobilibus habentur. *Tiraq. de utroq. retract. in verbis: aut alijs rebus §. 1. glof. 7. n. 92.* Nec ad ea, quæ ventis agitantur, vulgo *Windmühlen.* *argum. l. Titius horreum, de acquirend. rerum domin. Beust. d. l.*

XXXVI. Cohærent hoc amplius solo servitutes tam urbana, quam rustica, vestigalia, item Jurisdictiones & similia; In his siquidem omnibus feudum consistit, ea; etiam absque solo in feudum dari possunt. *Bald. c. un. §. Sciendum. de feud. cognit.*

XXXVII. Tandem investitura consistit in rebus, quæ inter immobilia numerantur. *d. c. un. §. final. d. feud. cognit.* Hujus autem generis res complures sunt: *Oberi. de Orto* Primum nominat pecuniam, deinde vinum, oleum, frumentum, & similes res, quæ ex peuario, horreo vel cellario Domini depromuntur, & annuatim feudi nomine alicui conceduntur, quod deinde feudum de *Cavena* nominatur. Et quidem pecunia, vinum, item oleum & frumentum & c. ratione ararii, horrei vel peuarii, aut summa capitalis, quæ apud nummularium est, inter immobilia connumerantur, alias autem & per se hujusmodi res considerata verè mobiles sunt. *Text. in authent. hoc nisi. in princip. ibi, in pecunia vel alia re mobili. C. de solution. nec investitura de iis fieri potest. 2. F. 1. v. Sciendum.*

XXXVIII. Superioribus rebus, quæ inter immobiles connumerabantur, addendi sunt annui redditus. *l. ult. §. Præterea. C. de Jure dot.* quod tamen de iis, quorum dies nondum cessit, & pro quibus exigendis actio nondum competit, intelligendum est. *Tiraq. d. l. Hinc traditum est,* annuos redditus à satisfactione excusare, non secus atque possessio immobilium. *Cynus in l. Sciendum in pr. §. ibi Bart. Colum. ult. v. quero quid sit iste §. ibi quoq. Bald. qui facere cogantur.* Tenendum tamen, quod non solum loquar de redditibus super rebus immobilibus, sed etiam mobilibus constitutis

entis, modò sint perpetui, vel tales, qui longo tempore suae duraturi. *Menoch. l. 2. Cent. 3. C. 23.*

XXXIX. Postremùm inter immobilia connumerantur actiones ad res immobiles competentes; nam eae censentur immobiles, quemadmodum è contrario, quae ad res mobiles competunt, mobiles habentur. *Da. in. l. 2. C. Si adversus transactionem. Barz. in l. potest. de auctoritate tutorum. & hanc sententiam Camera probat Imperialis. Gal. 2. observ. 11. nec non servitutes, quia immobilibus, ut dictum, adherent. Gal. 2. observ. 11. Roland. à Valle. Consil. 1. n. 118. volum. 3. Schneidv. d. F. p. 2. n. 37. Schulz. in Synops. Feud. c. 6. n. 33.*

XL. Positis hisce, commodè nunc quaeritur i. *Utrum quae de rebus immobilibus, in quibus solis investitura consistit, dicta sunt, locum etiam habeant in rebus immobilibus Ecclesiarum?* Et se junctis rebus Ecclesiarum à sacris, utique amplexor affirmativam. *c. ad nostram. d. rebus Eccles. non alienand. c. unic. d. his qui feudum dare possunt.* Ita tamen, ut si res Ecclesiarum de novo in feudum concedantur, cum consensu Praelati vel Capituli id fiat. *Roland. à Valle. Consil. 15. n. 10. & consil. 3. n. 11. volum. 1. 2. Utrum Episcopus de rebus solitis & consuevis infeudari & ad Ecclesiam reversis, consanguineos etiam & affines suos possit investire?* Et dicendum quod sic: Secundum enim naturam quàm maxime est, ut unusquisque proprium sanguinem extraneae personae anteponat. *l. Cum acutissimi. C. d. Fidei commissi.* Dicitur verò res solita & consueta infeudari, si per 40. annos bis infeudata fuerit. *Jacob. d. Beley. c. unc. in pr. v. quaeritur quanto tempore. 3. Utrum Episcopus res ad Ecclesiam reversas cogi possit rursus infeudare, an verò eas Ecclesiae suae bonis incorporare?* Et quamvis ad id cogi non possit. *Zaf. Consil. 13. n. 30. lib. 1.* atamen de honestate Ecclesiarum, Praelati res ad eas reversas iterum infeudare debent. Res autem tunc dicitur incorporata mensae Ecclesiae, quando Episcopus expressè eam describi fecit inter reliqua bona mensae Ecclesiae. *Jul. Clar. in §. feudum, quaest. 13. n. 4.* Hinc semel res bonis Ecclesiae incorporata non dicitur ampli-

us infendari solita. *Alvarotti. Et alij in s. an. n. 16. d. hñ qui feud. dare poss.* Et idem si postea in feudum detur, necesse est ut intercedant de novo solemnitates solita. 4. *Utrum investitura de rebus mobilibus prestita cautione fieri possit? & quatenus nonnulli fieri id suaferint, verius tamen est, ne quidem interveniente eam in hujusmodi rebus investituram constitui posse: non enim possumus rebus mobilibus, ut pecunia, vino, frumentove uti, quin ipso usu simul infumamus, Aristot. 4. Eth. C. 1. §. Constituitur. Institut. d. Usufructu.*

XLI. Investitura etiam, ut obiter id brevissimis artingam, fieri potest de feudo, quod ab alio possidetur, & nondum est apertum. 1. *F. 3. g. 27. in fin. Dn. D. Arum. Disput. feudat. §. th. 13. vulgò Ein gebing. Harem. Pistor. p. 2. quest. 25. n. 4. Angesill. Schneidw. d. F. p. 3. n. 90. Ein genaden Echn. Expectanz. Annotatung. Berlicbus p. 2. Concl. 53. n. 3.* Et hoc genus investituræ dicitur investitura de caducitate successione, vel expectativa feudorum: numerosumq; Dd. agmen se hñit, qui eam nullo juris (*feudalis exceptè*) autoritate roboratam, quin imò pessimis pessimorum hominum moribus in Reipubl. perniciosam investitam, ac proinde ex Theatro juridico-procul ad glaciale Oceanum ablegandam clamitant.

XLII. Illa autem hic ordinariam quasi sedem videtur sibi vindicare questio: *an conditionalis expectativa investitura fieri eo tempore possit, quo Vasallus possessor prolium multitudine gaudet* in diversos opinionum anfractus ex innata hominibus ad dissentiendum facilitate. *l. 17. §. 6. d. recept. qui arbitri. Dd. abire deprehendo, ut si alieni, huc eertè commode illud applicari possit Taubmannianum.*

*Cuiq; suum caput est, ut pileus, approbat Hermes,
Improbat Hermogenes, nec voto vivitur uno.*

Sunt enim qui affirmativæ, sunt qui negativæ non dubitant adherere sententiæ: Affirmantium castra ut ego sequar, facit sequentis rationis pondus & gravitas, quod scil. *in tit. 3. 1. F. tit. 36. 2. F.* satis expressè dispositum reperitur, quod investitura valere debeat, si collata sit in tempus, quo Vasallus

lus sine liberis pallida morte extinctus, feudumque ad Dominum jure consolidationis per aperturam devolutum fuerit: Sed in investitura fieri eo modo assolet. Ergo utique valebit, etiamsi vel maxime Vasallus sobolem habuerit, quippe utrobique promissio in illud tempus dirigitur, quo Dominus feudum fuerit apertum. *Finckelth. Diss. F. 7. th. 1.*

XLIII. *Sed queritur quid obtineat, si antequam possessor feudi moriatur, aliam ob causam, puta ob culpam Vasalli feudum Domino aperiatur?* Per distinctionis semitam in hoc bivio progrediendum esse arbitror, an investitura simpliciter facta sit in casum feudi aperti, an verò conditio adjecta, ut possessore sine hæredibus defuncto, ad alium feudum perveniat. Priori casu investitus nihilominus consequitur feudum per culpam apertum. *Carpz. p. 1. Const. Elect. 41. Definit. 3. n. 4.* Posteriori verò non nisi priore Vasallo sine hæredibus defuncto. *Vule. l. 1. c. 7. n. 52. Item an investitus in casum mortis, si ante aperturam feudi deinde decedat, spem, quam ipse habuit, ad hæredes transmittat?* Affirmativè decidendum. *1. F. 9. Wesembec. p. 2. Consl. 6. n. 2.* In tantum, ut etiamsi in investitura eorum non facta fuerit mentio, nihilominus admittantur, cum unusquisque sibi suisque hæredibus prospexisse videatur. *Hartm. Pistor. L. 2. quest. 15. n. 32. Nec non si Dominus, qui investituram de feudo viventis fecit, antequam id aperiatur, moriatur, an hæredes teneantur investituram ratam habere?* Ajenium opinio album meretur calculum; Dominus siquidem & Vasallus pari jure judicantur, & statutum in uno porrigitur ad alterum. *argum. tit. 6. §. 26. §. Domino. 2. F.* Sed obligatio à parte Domini transit passivè. *tit. 9. 1. F.* Ergo à parte investiti activè. *argum. §. 4. in fin. Inst. d. verb. obligat. l. 59. ff. eod.*

XLIV. Et hæcenus dicta in omni hærede vera sunt, etiam in hærede Clerici, qui Clerico ut hæres succedit, modo feudum illud quod possidet & apertum iri sperat, sit patrimoniale. *tit. 35. 2. F.* at verò si investituram fecerit Episcopus, Abbas vel alius Clericus de feudo Ecclesiastico non

dum aperto, & præmoriatur, antequam conditio vel tempus existat, successores ejus, qui in dignitate illa Ecclesiastica succedunt, ratam habere investituram non tenentur, cum illi jure electionis tantum succedant. *c. Apost. 8. quest. 1. c. 1. extra. de præbend. c. 2. & Concess. præb. c. 1. extra. de Election.*

XLV. Forma investituræ propriæ collocatur 1. in promissione fidelitatis. Hæc namque q̄. Vasalli affectum & fidem, die *Lehnspflicht* / daß er dem Herrn getrew vnd holdt sein wolle &c. denotat, propria & substantialis est investituræ forma, & ab eadem sine ejusdem destructione abesse non potest. Promittitur autem fidelitas hæc regulariter per Juramentum, cujus forma omnibus nota.

XLVI. Habetur in Juramento eo contra omnem hominem: *an igitur Vasallus Domino contra seipsum auxiliabitur?* Minimè verò, *c. un. §. fin. d. F.* in generali enim sermone persona loquentis non continetur, nec videtur confensisse in his, quæ sunt contra seipsum. *Rolandus à Valle. Conf. §6. n. 42. volum. 1.* Sed contra parentem valet, si scilicet is Reipubl. nocitura molitus fuerit. Hinc eleganter *Cic. in §. Philipp. inquit:* Nullæ excusationes sunt, meus amicus est, sicut patriæ prius meus cognatus est, an potest cognatio propior esse quam patriæ?

XLVII. 1. In eo, ut rei feudalis possessio revera & actualiter tradatur. 2. *F. 2. Jacob. d. Mont. Concl. feud. c. 3. n. 1. 3.* ut à Vasallo accipiatur: sine acceptione enim datio est inefficax. *Wesembec. ad ff. d. Donat. n. 44.* Tandem ut adhibeantur testes, *tit. 2. in pr. tit. 32. 2. F. Anton. disput. Feud. 4. th. 6. lit. B.* Testium verò habitas cognoscitur ex quantitate & qualitate. Quantitas describit numerum, qui hic minimum in dualitate debet consistere. *tit. 26. §. Siquis. 1. F. l. 12. d. Test.* Qualitas residet in tribus: 1. Ut sint masculi non Fœminæ. *tit. 32. v. de veteri autem. 2. F. 2.* ut sint liberi non servi. *dist. tit. 5. §. quod autem. 2. F. 3.* ut sint pares curiæ. *tit. 2. §. Si verò. tit. 3. & 4. pri. 1. F. tit. 32. 2. F.* Pares autem curiæ sunt ejusdem Domini in eodem

eodem territorio Convasalli, sic dicti, non quod pares sint Domino, sed quod inter se pares sint. *Duar. d. Feud. c. 7. n. 3.*

XLVII. Quid verò si Pares investitura tempore absint? expectandi & ad Dominum citandi sunt 2. F. 33. v. quod autem vel si venire nolint, non attendat mulctæ dictione, aut si sint nimium remoti, vel si ignorètur ubi locorum degant, aut Pares sint ad testimonium ferendum inhabiles, vel etiam Dominus omnino nullo habeat? Tunc extranei adhiberi possunt. *Schneidw. p. 4. d. Feud. n. 15. Arum. diss. feud. to. th. 20. Fult. libr. 1. d. F. c. 7. n. 27.*

XLIX. Scriptura, quæ in jure feudali breve dicitur restatum, ad investituram necessaria non est. 2. F. 1. pr. *Wesembec. p. 1. Conf. g. n. 9.* Si verò accedat, an ad consecutionem ejus subscriptio Partium requiratur, quaritur? & dicendum, sufficere instrumentum Domini sigillo roboratum. Unde in fine investituræ dici consuevit, vnd sind bey solcher Belehnung gewesen vnsere auct. liebe getrewe vnd lehns knechte. *Schneidw. d. F. p. 1. n. 59.* Imò vigore modernæ consuetudinis sufficit solum instrumentum subscriptione sigilloq; Domini confirmatum. *Hartm. Pistor. lib. 2. quest. 30. n. 11.* Quod Dominus deinde Vasallo petenti tradere tenetur. *Rosenth. d. Feud. c. 6. concl. 67. n. 1.* Sicut è contrario Vasallus Domino instrumentum recognitionis feudi. *Schneidw. d. F. p. 5. n. 17.*

L. Quamvis autem Dominus Vasallo quoq; fidelitatem debeat. 2. F. 6. in fin. attamen juramentum fidelitatis ab eo exigì nequit, cum diversa subsit ratio. Dominus enim beneficium conferens Vasallo præsumitur etiam fidem præstiturus in omnibus. *Finckelb. d. feud. th. 23.*

LI. Præterea in feudo novo nullum tempus investituræ pendæ est præscriptum, sed arbitrio Domini relinquitur. Modus autem petendi investituram colligi potest ex 2. F. tit. 23. v. quomodo. Scilicet Vasallus cum honoris præfatione humiliter, obsequiosè, ac devotè investituram petere debet, ubi necessarium non est, ut verba hujusmodi adjiciat: fidelitatem tibi facere paratus sum, cum Vasallus petendo investituram

racitè se offerat ad promissionem fidei. *Bocer. d. Invest. c. ult.*
15.

LII. Et hac de forma investituræ propriæ; Abusivæ in eo consistit: I. Ut fiat verbis, non quidem solemnibus, sed quibuscunq; voluntatem Domini exprimentibus. 2. F. 2. *pr. Finckelth. disp. feud. 7. th. 2. lit. E.* Ita tamen, ut proferantur coram Patribus curiæ 2. F. 33. II. Ut certa adhibeantur signa, puta hasta, annulus, baculus vel gladius. 2. F. 2. *pr. hinc* olim feuda regalia Principibus secularibus per vexillum, unde *Sahnlehn / Ecclesiasticis per sceptrum, undè Seyperlehn* concedebantur. *Schulz. d. F. c. 3. n. 82.* qui tamen mos hodiè in desuetudinem abiit, ita, ut Imperator Rom. in feudis Major. per ensim investire soleat. *Finckelth. disp. feud. 7. th. 2. lit. F.*

LIII. Addendum, insuper hoc, investituram fieri posse purè, vel in diem, vel sub conditione. *Rosentb. d. F. c. 6. conclus. 29. n. 1.* modò conditio sit possibilis. *Vult. lib. 1. d. F. c. 7. n. 45.* Item certa quædam pacta ei addi possunt, quæ omninò servanda. 2. F. 48. Modò illa juri & bonis moribus non sint contraria. *Aruma. Disp. F. 1. th. 41.* Unde pactum illud non valet, si concedatur investitura meretrici, ut Domini libidinem expleat. *Anton. disp. feud. 4. th. 7. lit. G.*

LIV. Finis & effectus investituræ potissimum consistunt in obligatione, quæ nihil aliud est quàm juris vinculum, quo concedens & concessionarius eorumq; heredes sibi invicem ultero citròq; adstringuntur. Illi quidem ad Feudi constitutionem, i. e. in possessionem realem deductionem, nec non fidei observationem. *tit. 26. §. Si facta, tit. 6. v. sed quia.* 2. F. Hi verò ad servitiorum exhibitionem pariter, atq; fidelitatis præstationem. *tit. 3. circa. fin. tit. 23. in fin.* 2. F. quæ quidem cum satis sint liquida & ab interpretibus Juris feudalis latius enucleata, in longiore illorum deductione lubens quiesco.

LV. *Queritur hic, num Vasallus subinfeudare possit, zunt Affir. lehn ansehen?* quod affirmo per 2. F. 26. §. *Beneficium.* Inscio etiam & invito Domino, 2. F. 9. v. *Si autem.* Tria tamen copulatè requiruntur; 1. Ut subinfeudatus ejusdem sit conditio-

ditionis & qualitatis, cuius est ipse Vasallus. 2. F. 26. v. *Beneficium*. 1. Ut fraus abito, *Duar. de F. c. 11. n. 13.* 3. Ut iisdem pactis & conditionibus concedatur, quibus primus Vasallus habet. 2. F. 34. v. *Professio. Harum. Pist. p. 2. quest. 44. n. 4.* Nec refert, an feudum seculare an Ecelesiasticum sit. *Inrigiol. quest. feud. 53. n. 271.*

LVI. Abusivæ investituræ effectus est, 1. ut Dominus ad possessionem vacuam tradendam affringatur, *Mynsing. cent. 4. obsorv. Gt. n. 4. 2.* Ut Vasallus propria auctoritate, consensu Domini denegato, possessionem corporalem rei in feudum concessæ possit ingredi. *Schurff. Cent. 1. Conf. 53. n. 19*

LVII. Commodè hic se ingerit (salebrosa illa multisq; Dd. disceptationibus nobilitata controversia, *uternam potior habendus in casu, ubi Dominus unum investivit, mox verò & alium, ipse, possessionem comessit?* Placet posteriori jus prelationis deferre, quamvis ille respectu investituræ verbalis sit posterior, attamen prior est respectu ipsius juris realis, quod per possessionis traditionem acquisivit. Nec immerito; Posterior enim duplici vinculo feudum tenet, vinculo scil. investituræ, & traditionis; Duo autem vincula fortius uno ligant. *Carpz. p. 2. Conf. Elect. 45. defn. 4. Harum. Pistor. quest. Jur. 79. n. 11. lit. z. Schrecht. C. 37. ibi. Wer die rechte gewährt an einem Gub hat der soll es mit mehren rechten behalten, den jener, der der gewährt darbet.*

LVIII. Investitura legitimè peracta hisce potissimum modis expirat. 1. Si is, qui investitus est, Feloniam committit; Quia promissio fuit facta ob certam causam, videlicet propter fidelitatem, quæ causa in casu commissa Felonia cum cesset, meritò & ipsa promissio evanescit, sive tanq; causa non subsecuta, sive tanq; reducta ad non causam. *Rosent. c. 10. conel. 2. Mattha. de Afflict. n. 13. & 14.* 2. Si Vasallus extrema mortalitatis fata patiat, & nemo supersit alius, cui jus in feudo succedendi competat. 1. F. 5. v. *Si fidelio. Vult. lib. 1. d. F. c. 11. n. 6.* 3. Si Vasallus

habi-

tum religionis assumserit. *tit. 26. §. quò clericus. tit. 109. 2. F. de*
Enit enim miles seculi, qui factus est miles Christi. tit. 21. 2. F.
4. Si tota res, super qua investitur, pereat. Wesembec. d. F.
c. 15. n. 2. ob partis enim interitum investitura non extinguitur,
quamvis servitia moderanda & ex parte remittenda.
Schulz. in Synops. feud. c. 11. n. 82. Et tantum de primo & prin-
cipali feudum acquirendi modo. Ordo jam posceret ut de
reliquis duobus, successione scilicet, & præscriptione, nonnul-
la etiam adducerem, verum cum temporis & chartæ prohibe-
at angustia, placet ex utroq; modo cotollariorum nomine,
quæstionculam saltem unam & alteram adferre.

LIX. Et I. *quidem utrum filia propter filium natum semel*
exclusa deinceps admitti debeant? Etenim communis est Dd.
sententia, quod fæminæ semel exclusæ perpetuò sint exclusæ,
quamvis ab hac sententia *Jacob, de Belvis. Francisc. Hotomann.*
& nonnulli alii discedant. Hoc tamen ita Dd. intelligunt, si
filius longo intervallo post patrem diem suum obierit: Si ve-
rò filius post obitum patris ilicò fuerit mortuus, filia, quamvis
semel à filio exclusæ fuerit, ad feudi successionem nihilomi-
nus admittatur. Non enim videtur extitisse aut vixisse, qui
ilicò mortuus est. *Jul. Clar. §. Feudum. quest. 30. circ. fin.* Ali-
ud dicendum tamen, si in investitura dictum fuerit, ut donec
masculus superesset, fæmina non succederet; fæmina si qui-
dem ibi temporaliter, non perpetuò, quomodo dictio donec,
quandiu, quoad, quousq; indigitat, censetur exclusæ, & icò
deficientibus masculis ea admittitur. *Gail. 2. observ. 148. n. 3.*

LX. Quæstionis deniq; est, *an Dominus contra Vasallum*
spacio 30. annor. libertatem præscribere possit? pone, Vasallus mor-
ritur nullis relictis descendantibus, Dominus feudum per 30.
annos quietè tenuit, & quasi ad se reversum possedit: Post an-
nos 30. veniunt nonnulli nobiles se agnatos defuncti jacti-
tantes, & feudum à defuncto relictum tanq. antiquum sive
paternum petentes, quaritur an Dominus præscriptione se tu-
eri possit? & omnino affirmandum. *Matth. d. Assl. in pralud.*
Constit. Neapol. quest. 22. Jas. in Epit. feud. p. 6. n. 33. Mynsing.
cent.

cent. 4. observ. 8. Sic & contrario dicendum, quod bona feudalia esse desinant, si agnatus defuncti Vasalli per annos 30° fundum possedit, nulla à Domino feudi petita investitura. *Wurmser. d. Feud. obf. 15. v. Sic etiam contra Dominum.* Plura huc congerere & temporis & charta, ut dictum, recusat penuria: quapropter cum seria Trismegistius Dei Collaudatione de Tabula manum positurus,

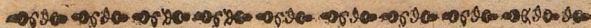
claudo dissertationis meae rivulos Hemi-

stichio illo Modestia

pleno.

Cedam meliora docenti.

DEO TRISMEGISTO GLORIA.

Nomen habes longi atq; boni memora-
bile: grator,
Sis vita & feudo longus, & arte bonus.

Christoph. Philip Richter D.
Com. Pal. Cas.

Fenda tuo lustras animo submittere Legi,
ut tibi det Feudum Juno, Themisq; Venus.
Est Astraea prior, qua tempora clara corona
Cinget, & amplexu dulce forebit onus.

D

Anea

*Aeneas formosa parens erit altera fau-trix
ut tibi vix Helena dispar amica fiet.
Huic bigae suavi sociabitur ipsaq; Juno
compleat ut numerum triga benigna suum
Onine dabit Juris tibi grata Licentia, nulla
Te suscipiat charitum sic moderante DEO.*

suò J. L.

*summa petenti his se gratulabun-
dum explicat. Gotth.*

Johann. Volck. M. M.
Licent.

Investituræ dum Tu solennia monstras,
Vincere nec dubius bella suprema moves,
Arridens Themis, Huic mitram & date cætera, dixit,
Investituram nam meret ille meam.

*Clariss. Dn. Doctorando, amicorum
optimo, honoris ergo de-
prop?*

Joh. Leonhardus Kellner.

Impiger ut miles, Domini qui castra sequendo
Multa fuit passus, tandem sua dona reportat,
Et capit exculti ditantia jugera fundi:
Non aliter, Fautor, post tot tantosq; labores

Quos

*Quos ers in castris Themidos, nunc pramia carpis
Femineum feudum, & summum Doctōris honorem.
Grator, & ut bona sint hac quā tibi longa precabor.*

Consultiff. Dn. Doctorand. fautori
suo colendo facieb.
Johann Riedesel von Ey-
senbach

Languet.

À cōsp.

Languet.

LANGUET PAX, studiis pax aurea, digna triumphis,
E contra hac atas nil nisi bella tonat.
LANGUET jam PIETAS, penè intermortua res est,
Impietas quā vult parte nocere, nocet.
LANGUET apud multos STUdiosos incluta VIRTUS;
Quæ beat, & doctum tollit ad altra virum.
LANGUET, & artifices omnes, ARS, sola creavit,
Indoctus gignit nil nisi turpe chaos.
LANGUET MVSÄ, silent Leges, Clariæq; Sorores,
Pauci Pierio sub duce fausta gerunt.
LANGUET apud plures pecuina PECVNIA, honoris
Vt nequeant summum quærerè in arte gradum.
LANGUET fraude carens, CANDOR, mens dissona
linguæ,
Crimen hypocriticus cordis & oris habet.
LANGUET NOMEN item propriū, non vanus aruspex;
CLARE VIR, ergo vide, ut *cepta secunda feras.*
Sed salva hac res est, in mundo LANGUIDA CUNCTA
Occurrunt, in te CUNCTA DIV BONA sunt,
Pax;

5749.
Pax, PIETAS, VIRTUS, ARS, MUSA, PECUNIA,
CANDOR,
MOMEN, quæ Lauri condecorantq; CAPUT.
CONDECORANTq; CAPUT, rumpantur ut ilia Momi,
Tu modò perpetua præmia laudis habe.

*Hec paucula Boni Nominis,
& optimi ominis gratiâ
prioribus adjecit*

Bernhardus Gottschaldt Henac.
P. t. Tröchterbornensium,
Agri Erfurtini,
Pastor.

F I N I S.

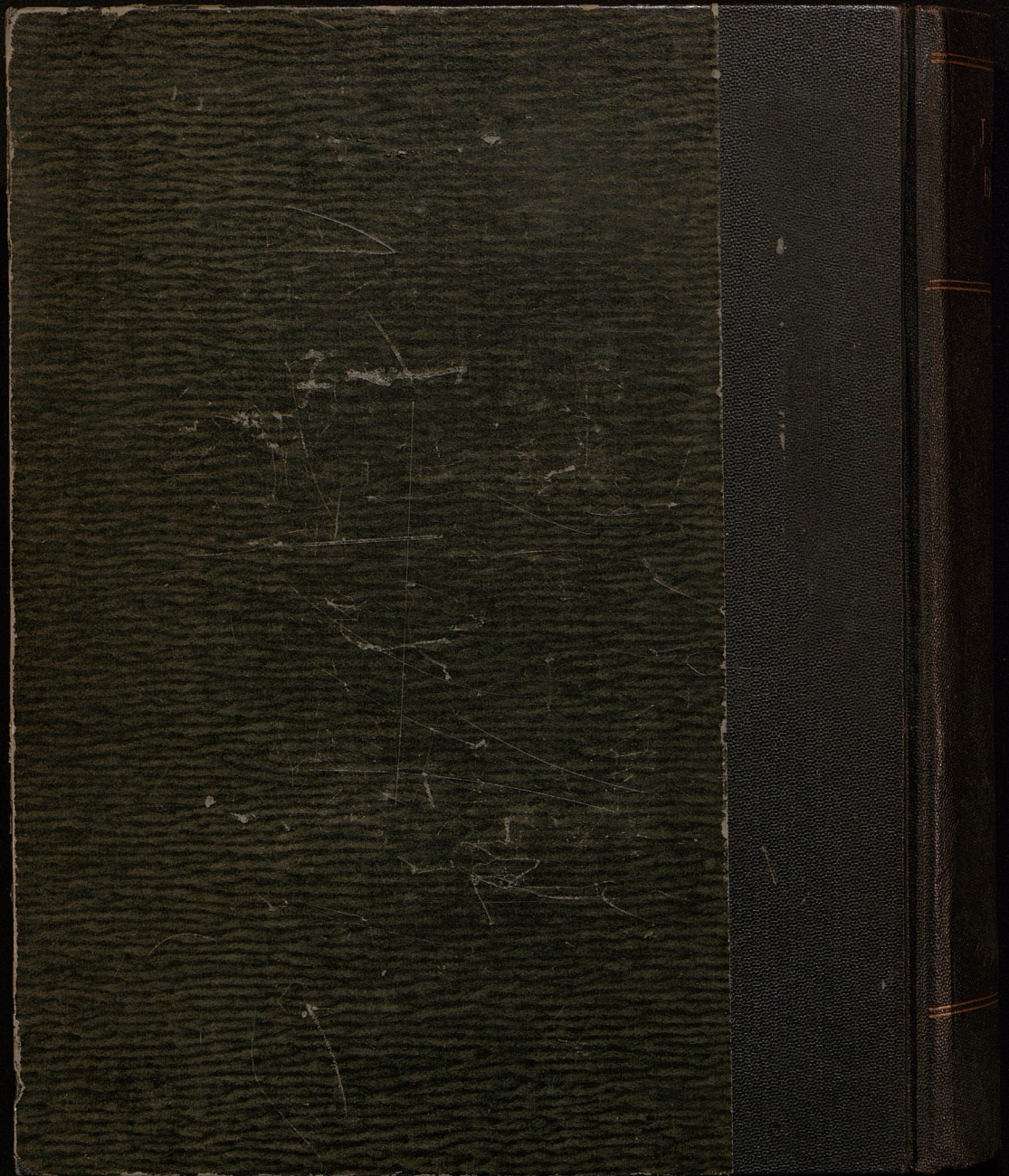
ULB Halle
003 260 119

3

1003

1648, 3 # 110
12

Quod Deus Opt. Max. felix fortunatumque
esse velit!

HANC DISPUTATIONEM JURIDICAM INAUGURALEM
DE

CONSTITVTIONE FEUDI

Sub Auspicio SSctæ Trinitatis,

ex
Decreto & Autoritate

Magnifici & Amplissimi Jctorum Ordinis in illustri Salana,

PRÆSIDENT

VIRO MAGNIFICO, NOBILISSIMO atq. CONSULTISSIMO,

Dn. CHRISTOPHORO PHILIPPO RECHTERN/ J. U. D. Comit. Palat.

Cæsar. Codicis Professore Publico celeberrimo,

Consiliario Saxonico, Facultatis Juridicæ Seniore, Curie

Provincialis & Scabinatus Assessore gravissimo,

Promotore & Patrono suo quovis honoris

cultu, ætatem prosequendo,

PRO LICENTIA

In UTROQUE JURE obtinendi summum **DOCTORATUS**
gradum,

In Auditorio Jctorum

Publico examini submittit

JOHANNES LANGUTH, VValtershausen,

Illustr. Curie Saxo-Gothana

Advocatus,

ad diem vi. August. horæ consuetæ.

JENÆ

E CHALCOGRAPHICO FRETSCHMIDIANO

ANNO M. DC. XLVIII.